

SITUACIÓ D'APRENTATGE

ON VIVIM I COM VIVIM?
De la realitat de casa nostra al Dret a la Ciutat

Nivell educatiu: 3r o 4t d'ESO / Batxillerat	Àmbit / Matèria: Ciències Socials, Geografia i Història / Valors Ètics
Durada estimada: 3 sessions de 50-60 minuts	Metodologia: Aprenentatge Basat en la Comunitat (ABC) i Debat A-R-E
Eix temàtic: Emergència habitacional, especulació, mercat vs. dret i Dret a la Ciutat	Autoria / Edició: Proposta Didàctica USTEC·STEs (Adaptable)

Objectius d'Aprenentatge i Principis Pedagògics

- Mapeig de realitats:** Compartir la diversitat residencial de l'aula des de la seguretat i l'anonimat.
- Desculpabilització:** Comprendre que la precarietat habitacional és un fenomen estructural i econòmic (especulació, turisme massiu, fons d'inversió) i no un fracàs individual.
- Concepte de Dret vs. Mercaderia:** Diferenciar l'habitatge com a necessitat bàsica de l'habitatge com a actiu financer.
- Dret a la Ciutat:** Valorar la funció social de la propietat, el decreixement turístic i els espais públics com comuns.
- Debat i Acció:** Construir arguments rigorosos (Model A-R-E) i redactar un Manifest Municipal d'aula.

PART 1: SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA I GUIA DOCENT (3 SESSIONS)

SESSIÓ 1: La Radiografia Anònima de l'Aula («On i com vivim?»)

Objectiu de la sessió: Recollir dades reals sobre la situació residencial de l'alumnat sense exposar ningú, prenent consciència que les dificultats d'espai o la preocupació pels preus són experiències compartides per la comunitat escolar.

- Activitat 1: Formulari Anònim de Realitat Residencial (15 min):** Treball individual anònim en paper o formulari digital. Preguntes sobre disponibilitat d'habitació, espai d'estudi, mudances familiars i ús dels espais públics.
- Activitat 2: Buidatge i Gràfica Col·lectiva (20 min):** El docent agrega les dades i projecta els resultats percentuals de l'aula (sense mostrar mai respostes individuals).
- Activitat 3: Reflexió Col·lectiva Inicial (15 min):** Diàleg guiat per desculpabilitzar les famílies i analitzar com la manca d'espai privat reforça la necessitat d'espais públics oberts.

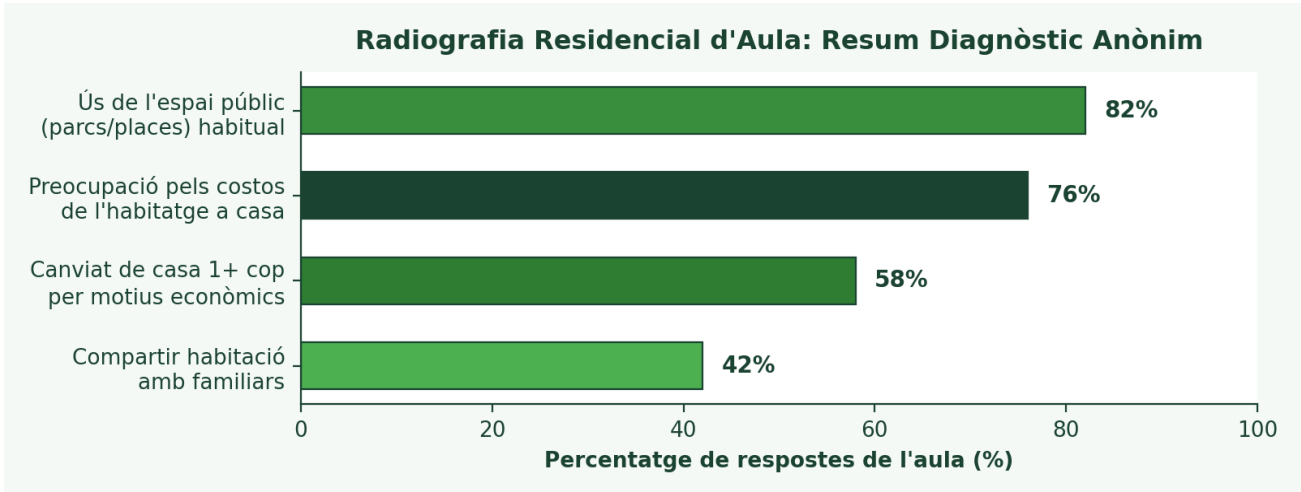

Figura 1: Exemple de gràfic percentual obtingut a partir del buidatge de la radiografia anònima d'aula.

■ SESSIÓ 2: De la Nostra Habitació al Sistema (Anàlisi de Causes)

Objectiu de la sessió: Connectar les experiències de la primera sessió amb les causes econòmiques i socials de la crisi de l'habitatge a través de la lectura i l'anàlisi crítica del text «La ciutat és per a qui l'habita».

- **Activitat 1: Lectura i Anàlisi Cooperativa (30 min):** Treball en grups de 4. Lectura del text adaptat i resolució de les preguntes d'anàlisi: mercaderia vs. dret, pressió turística, fons d'inversió i mesures de regulació pública.
- **Activitat 2: De l'Habitació a la Ciutat (20 min):** Discussió sobre el paper de les places, parcs i espais pacífics com a compensació comunitària quan les habitacions o pisos privats són reduïts.

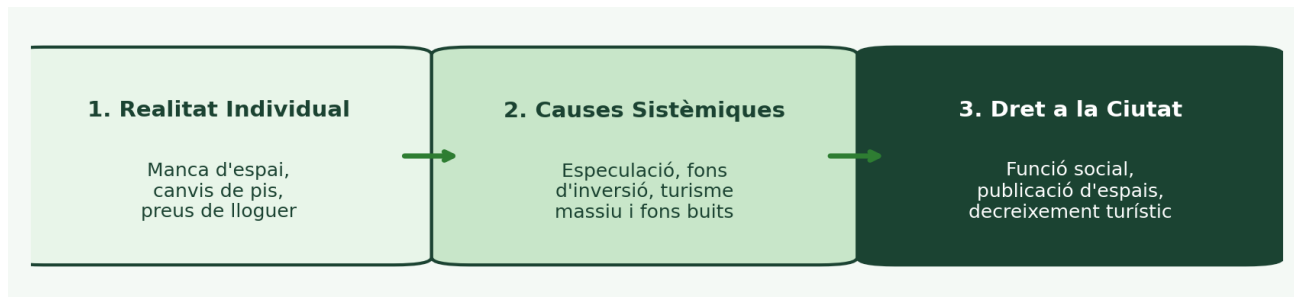

Figura 2: Esquema conceptual de la seqüència: des de l'experiència individual fins a la conquesta del Dret a la Ciutat.

■ SESSIÓ 3: Debat Estruturat i Manifest de l'Aula pel Dret a l'Habitatge

Objectiu de la sessió: Defensar postures confrontades sobre el model d'habitatge i d'urbanisme mitjançant el model A-R-E (Afirmació, Raonament, Evidència) i redactar un Manifest Municipal de consens.

- **Activitat 1: Debat Estruturat A-R-E (30 min):** Divisió de l'aula en 4 rols (Sindicat de Llogateres, Patronal Immobiliària, Sector Turístic, Administració Pública). Exposició inicial (3 min), torn de rèplica (18 min) i cloenda (3 min).
- **Activitat 2: Redacció del Manifest d'Aula (20 min):** Assemblea plenària per consensuar 5 mesures concretes per millorar l'habitatge i l'espai públic al municipi.

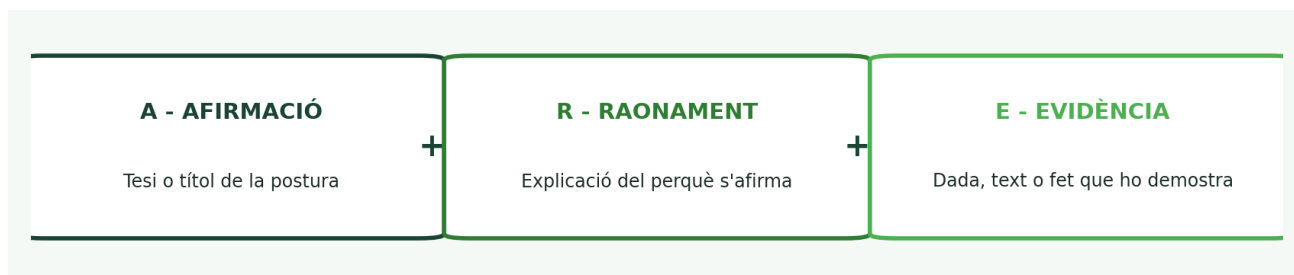

Figura 3: Estructura del Model A-R-E utilitzat per a la construcció d'arguments rigorosos durant el debat.

■ Graella de Criteris d'Avaluació Didàctica

Criteri d'Avaluació	Indicador d'Assoliment	Instrument
Anàlisi crítica i social	Comprèn la diferència entre l'habitatge com a dret humà i com a mercaderia/actiu financer.	Fitixa de treball (Annex 2)
Rigor argumentatiu	Utilitza conceptes com <i>especulació</i> , <i>fons d'inversió</i> , <i>funció social</i> o <i>decreixement</i> .	Observació del debat A-R-E (Annex 4)
Empatia i respecte	Reconeix la diversitat de realitats residencials sense jutjar ni discriminar.	Actitud i treball cooperatiu
Capacitat propositiva	Participa de manera activa en la redacció de propostes consensuades per al Manifest.	Manifest final d'aula (Annex 6)

FITXA DE L'ALUMNAT — ANNEX 1

SITUACIÓ D'APRENENTATGE

Nom i Cognoms: _____

Data: _____ Grup: _____

Qüestionari Anònim: On i com vivim? (Sessió 1)

Instruccions: Aquest qüestionari és 100% anònim. No hi has de posar el teu nom ni cap dada personal. L'objectiu és recollir dades globals de la classe per entendre la realitat de l'habitatge al nostre entorn. Si no vols respondre alguna pregunta, pots seleccionar «Prefereixo no contestar».

1. La nostra llar i l'espai d'estudi:

- Quantes persones viviu habitualment a casa teva?

☐ 1 a 3 persones ☐ 4 a 5 persones ☐ 6 o més persones ☐ Prefereixo no contestar

- Com és la teva situació respecte a l'habitació?

☐ Tinc una habitació per a mi sol/a.
☐ Comparteixo habitació amb un germà/ana o familiar.
☐ No tinc habitació fixa i m'adapto als espais comuns.
☐ Prefereixo no contestar.

- Tens un lloc tranquil i adequat a casa per estudiar i fer els deures?

☐ Sí, sempre. ☐ De vegades. ☐ Em costa molt trobar-ne. ☐ Prefereixo no contestar.

2. Canvis de casa i entorn:

- Quantes vegades has canviat de casa o de barri/poble al llarg de la teva vida?

☐ Mai (sempre a la mateixa). ☐ 1 o 2 vegades. ☐ 3 vegades o més. ☐ Prefereixo no contestar.

- Si heu hagut de canviar de casa, quin ha estat el motiu principal?

☐ No hem canviat. ☐ Pujada del preu del lloguer / fi de contracte. ☐ Per buscar un pis més assequible.
☐ Canvi de feina o motius familiars. ☐ Prefereixo no contestar.

3. Preocupació i ús de l'espai públic:

- Sents o perceps preocupació a casa o al teu entorn pels costos de l'habitatge (lloguer, hipoteca)?

☐ Sí, bastant. ☐ De vegades. ☐ No és un tema de preocupació. ☐ Prefereixo no contestar.

- On passeu el temps lliure tu i les teves amistats fora de casa?

☐ En places, parcs o espais públics oberts. ☐ En casals de joves o instal·lacions esportives.
☐ En terrasses, cafeteries o centres comercials (llocs de consum). ☐ Prefereixo no contestar.

FITXA DE L'ALUMNAT — ANNEX 2

SITUACIÓ D'APRENTATGE

Nom i Cognoms: _____

Data: _____ Grup: _____

Lectura: «La ciutat és per a qui l'habita» (Sessió 2)

«La ciutat, el municipi i el poble són per a qui els habita. No per a qui els compra per fer negoci, per als fons d'inversió o per a un model turístic que converteix barris sencers en productes de consum. Un habitatge és per viure-hi; no és el mateix comprar-lo per habitar-lo que comprar-lo per revendre'l, mantenir-lo buit o convertir-lo en apartament turístic.»

Quan el parc residencial es destina a usos turístics o temporals, l'habitatge permanent retrocedeix. La precarietat residencial, els desnonaments i l'infrahabitatge afecten directament la vida dels més vulnerables: els infants i joves. D'altra banda, cal preguntar-nos: com dissenyem els espais públics? Tenim places per seure i relacionar-nos sense haver de consumir? Per això cal parlar de decreixement en turisme i en consum innecessari, i fer créixer allò que sosté la vida: habitatge públic, comerç de proximitat i espais per a la comunitat.»

HABITATGE COM A DRET HUMÀ

- Llar per viure-hi i desenvolupar la vida
- Protecció de la infància i joventut
- Funció social de la propietat urbana
- Lloguers assequibles i parc públic

HABITATGE COM A MERCADERIA

- Actiu financer per maximitzar beneficis
- Especulació i pisos mantinguts buits
- Massificació de pis turístic / temporada
- Expulsió del veïnat i gentrificació

Qüestionari d'Anàlisi Crítica:

1. Dret vs. Mercaderia: Quina diferència estableix el text entre utilitzar un habitatge per viure-hi o utilitzar-lo com a actiu financer/negoci?

Resposta: _____

2. Impacte Social: Quins efectes té sobre les famílies i la infància el fet que els pisos es converteixin en allotjaments turístics o pugin els lloguers?

Resposta: _____

3. Espai Públic: Per què el text defensa que els parcs i les places públiques són fonamentals quan les cases privades són petites?

Resposta: _____

4. Decreixement: Què significa la frase «Decréixer en turisme per fer créixer allò que sosté la vida»?

Resposta: _____

FITXA DE L'ALUMNAT — ANNEX 3

SITUACIÓ D'APRENENTATGE

Nom i Cognoms: _____

Data: _____ Grup: _____

Targetes de Rol: Debat sobre el Model d'Habitatge (Sessió 3)

■ TARGETA 1: Sindicat de Llogateres i Moviments Veïnals

- **Posició:** L'habitatge és un dret humà fonamental indiscutible.
- **Arguments clau:** Cal regular els preus del lloguer, prohibir la compra especulativa per part de fons d'inversió i sancionar els pisos buits. Les famílies no poden destinar més del 30% dels ingressos al sostre.
- **Pregunta de rèplica:** *Com podeu prioritzar el negoci privat quan hi ha famílies i joves que no poden pagar un sostre digne al seu propi barri?*

■ TARGETA 2: Patronal Immobiliària i Inversors Privats

- **Posició:** L'habitatge és un bé de mercat i d'inversió privada legítima.
- **Arguments clau:** La propietat privada s'ha de respectar. Limitar els preus o posar restriccions fa que els propietaris retirin els pisos del mercat, reduint l'oferta. La solució és construir més.
- **Pregunta de rèplica:** *Si l'Estat intervé i limita els preus, qui s'arriscarà a invertir diners per construir o reformar habitatges?*

■ TARGETA 3: Sector Turístic i Hostaleria Local

- **Posició:** El turisme és la principal font de riquesa, llocs de treball i dinamisme.
- **Arguments clau:** Els apartaments turístics atrauen visitants que gasten diners als comerços locals, restaurants i transports. Limitar el turisme destruirà llocs de treball.
- **Pregunta de rèplica:** *Esteu disposats a acceptar la pèrdua de milers de llocs de feina si es redueix el turisme al nostre municipi?*

■ TARGETA 4: Ajuntament / Administració Pública Local

- **Posició:** Equilibri entre la cohesió social, els serveis públics i l'activitat econòmica.
- **Arguments clau:** Cal promoure habitatge públic i cooperatiu, posar topalls als pisos turístics en barris saturats i pacificar carrers per al gaudi de la ciutadania sense obligació de consumir.
- **Pregunta de rèplica:** *Com podem finançar els serveis públics i l'habitatge social sense els impostos que generen les empreses i el turisme?*

FITXA DE L'ALUMNAT — ANNEX 4

SITUACIÓ D'APRENTATGE

Nom i Cognoms: _____

Data: _____ Grup: _____

Guia de Preparació del Debat: Model A-R-E (Sessió 3)

Empreu aquesta plantilla per organitzar les vostres intervencions durant el debat. Cada argument ha d'estar sostingut per una **Afirmació (A)**, un **Raonament (R)** i una **Evidència (E)** extreta dels textos o dades.

Rol / Equip: _____

Portaveu: _____

ARGUMENT 1:

- **Afirmació (A)** - Quina és la vostra tesi principal?:

- **Raonament (R)** - Per què passa això? Com ho expliqueu?:

- **Evidència (E)** - Quina dada o fet del text ho demostra?:

ARGUMENT 2:

- **Afirmació (A)**: _____

- **Raonament (R)**: _____

- **Evidència (E)**: _____

ANTICIPACIÓ DE RÈPLIQUES:

- *Què* *ens* *pot* *dir* *l'equip* *contrari?:*

- *Quina* *serà* *la* *nostra* *resposta?:*

FITXA DE L'ALUMNAT — ANNEX 5

SITUACIÓ D'APRENENTATGE

Nom i Cognoms: _____

Data: _____ Grup: _____

Rúbrica d'Avaluació i Autoavaluació de l'Alumnat

Criteri	Excel·lent (4)	Satisfatori (3)	En Procés (2)	No Assolit (1)
Rigor Conceptual	Utilitza amb molta precisió conceptes com <i>especulació, fons d'inversió, funció social o decreixement</i> .	Utilitza la majoria dels conceptes clau de forma correcta.	Utilitza conceptes de forma confusa o poc precisa.	No utilitza el vocabulari tècnic de la unitat.
Estructura A-R-E	Tots els arguments inclouen afirmació, raonament i evidència clara del text o les dades.	Formula arguments raonats però li falta aportar evidències o dades concretes.	Expressa opinions personals sense raonar ni aportar evidències.	No aporta arguments estructurats.
Respecte i Debat	Escolta activament, respecta els torns de paraula i respon amb assertivitat als altres rols.	Respecta el torn de paraula i manté un estil correcte durant el debat.	Li costa escoltar o interromp de tant en tant els companys/es.	No mostra respecte per les postures diferents de la seva.
Cooperació	Col·labora activament en la tasca de grup i ajuda a redactar les propostes col·lectives.	Participa de manera regular en el treball de grup.	Participa només quan se li demana directament.	No col·labora en el treball de grup.

FITXA DE L'ALUMNAT — ANNEX 6

SITUACIÓ D'APRENTATGE

Nom i Cognoms: _____

Data: _____ Grup: _____

Manifest pel Dret a l'Habitatge i la Ciutat (Sessió 3)

■ MANIFEST DE L'AULA: PER UNA CIUTAT ON VIURE I CRÉIXER

Grup / Curs: _____ Data de l'Assemblea: _____

Nosaltres, l'alumnat de l'aula, després de recollir les dades del nostre entorn, analitzar la problemàtica de l'habitatge i debatre sobre els diferents models de ciutat, **MANIFESTEM QUE:**

1. L'habitatge ha de ser tractat prioritàriament com un **dret humà fonamental** per viure-hi i no com un negoci o actiu financer.
2. L'accés a una llar digna i estable és imprescindible per garantir la salut, l'estudi i el benestar de la infància i la joventut.

I PER AIXÒ PROPOSEM LES SEGÜENTS 5 MESURES CONCRETES PER AL NOSTRE MUNICIPI:

• Mesura 1 (Habitatge Públic):

• Mesura 2 (Lloguer i Preus Assequibles):

• Mesura 3 (Turisme i Decreixement):

• Mesura 4 (Espai Públic i Parcs Oberts):

• Mesura 5 (Joves i Comunitat):

Signat de manera col·lectiva per tota la classe en assemblea plenària.